

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze**

Zielona Góra, dnia 6 kwietnia 2011 r.

**Pan Stanisław Węsierski
Lubuski Komendant Wojewódzki
Państwowej Straży Pożarnej
w Gorzowie Wielkopolskim**

LZG-4100-02-03/2011, P/10/184

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze skontrolowała Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wielkopolskim (Komenda), w ramach tematu *Wykonanie budżetu państwa w 2010 r. cz. 85/08 – województwo lubuskie*.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 18.03.2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Komendantowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie planu dochodów i wydatków Komendy w 2010 r.

1. Wydatki budżetowe Komendy w 2010 r. wyniosły 8.676,4 tys. zł (100% planu po zmianach) i były mniejsze od wykonania w 2009 r. o 80,4 tys. zł (o 0,9%). Środki budżetowe, w tym z rezerw ogólnych i celowych budżetu państwa (2.821,4 tys. zł), zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem, w sposób zapewniający realizację zadań ustawowych PSP.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Komenda ponadto prawidłowo zrealizowała w badanym okresie dwa projekty² z programów współfinansowanych z budżetu środków europejskich o łącznej wartości 5.010,7 tys. zł.

Wyboru dostawców i usługodawców dokonywano zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³.

Wydawane przez Pana Komendanta decyzje o przeniesieniach wydatków pomiędzy paragrafami rozdziałów 75478 i 75410 budżetu Komendy były legalne i celowe. W trakcie roku budżetowego nie wystąpiły przekroczenia planu w poszczególnych paragrafach klasyfikacji budżetowej, nie odnotowano zobowiązań wymagalnych oraz nie naliczono Komendzie odsetek karnych.

Przeciętne zatrudnienie w Komendzie w 2010 r. zmniejszyło się, w porównaniu do 2009 r., o 1 osobę i wyniosło 72 zatrudnionych. Zmiana ta wynikała z realizacji Programu Modernizacji PSP⁴.

Plan wydatków na wynagrodzenia Komendy na 2010 r. wynoszący 4.158,7 tys. zł, tj. 101,8% wykonania w 2009 r., zrealizowano w 100%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego wyniosło w badanym roku 4.813,31 zł i było o 151,33 zł (o 3,3%) wyższe niż w 2009 r.

2. W 2010 r. Komenda zrealizowała dochody w kwocie 18,2 tys. zł (130% planu), które były o 5,9 tys. zł, tj. o 47,4% większe od wykonania w 2009 r., co wynikało ze wzrostu wpływów z różnych dochodów (m.in. zatrzymane wadium, kara umowna dla dostawcy).

Komenda prawidłowo ewidencjonowała dochody i terminowo je odprowadzała na rachunek budżetu państwa.

Należności Komendy na koniec 2010 r., będące w całości zaległościami, wyniosły 86,2 tys. zł i były wyższe o 6,8% (5,5 tys. zł) od występujących w 2009 r. Ponad 97% należności (83,7 tys. zł) kwalifikuje się do trudno ściągalnych.

3. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia organizację systemu rachunkowości i kontroli finansowej Komendy.

² „Na straży bezpiecznej drogi – wyposażenie jednostek Państwowej Straży Pożarnej w sprzęt dla ratownictwa technicznego na drogach województwa lubuskiego, pomorskiego i zachodniopomorskiego”(Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko) oraz „Poprawa infrastruktury ochrony środowiska poprzez wsparcie jednostek krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego na terenie województwa lubuskiego”(Lubuski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013).

³ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

⁴ Ustawa z 12 stycznia 2007 r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007 – 2009” (Dz. U. Nr 35, poz. 213 – art. 12 ust. 2 pkt 4 ww. ustawy stanowi, że przedsięwzięcia związane z realizacją Programu obejmują m.in. zmianę struktury i stanu etatowego formacji polegającej na zastąpieniu części funkcjonariuszy pracownikami cywilnymi.

Nie zrealizowano w pełni wniosku Delegatury NIK⁵ po kontroli budżetu Komendy za 2007 r. w zakresie dostosowania użytkowanego systemu finansowo-księgowego do wymogów ustawy o rachunkowości. Mianowicie system nie zapewnia kontroli kompletności zapisów i ich poprawności oraz nie wymusza zamykania miesięcy. Przyczyną powyższego jest brak możliwości technicznych modyfikacji użytkowanego systemu FK oraz podjęcie, już w połowie 2009 r., przez Komendę Główną PSP działań zmierzających do utworzenia jednolitego Systemu Przetwarzania Danych dla całej PSP, który wymaga m.in. zmiany systemu FK na program odpowiadający przepisom ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶ (UoR) i specyfice księgowości jednostki budżetowej.

Ponadto nie zatwierdzano na bieżąco zapisów księgowych i na podstawie tych zapisów (pozostających w buforze systemu FK) sporządzano sprawozdania finansowe bieżące.

W celu oceny skuteczności systemu księgowości i kontroli finansowej (badanie zgodności) oraz oceny rzetelności ksiąg rachunkowych (badanie wiarygodności), z przyjętej populacji 689 zapisów księgowych na kontach zespołu „4” i „6”, z wyłączeniem kosztów osobowych i pochodnych, o wartości 1.449.086,61 zł, przy pomocy programu komputerowego „Pomocnik Kontrolera ver. 5.1”, wylosowano próbę 100 zapisów na łączną kwotę 1.056.917,54 zł.

Badaniu poddano zarówno zapisy, jak i odpowiadające tym zapisom dowody księgowe, które wykazało w zakresie ich poprawności formalnej, że:

- zapisy wszystkich dowodów, wskutek błędu systemowego programu FK, nie zawierały daty operacji gospodarczej, co było niezgodne z art. 23 ust. 2 pkt 1 UoR. Nie miało to wpływu na prawidłowość ujęcia wydatku w sprawozdaniach Rb-28;
- 1 dowód na kwotę 11.130,00 zł nie zawierał daty operacji gospodarczej, a na 2 dowodach na łączną kwotę 5.030,00 zł dokonywano poprawek w dekretacji przez przerabianie treści, bez potwierdzenia jej podpisem osoby uprawnionej i datą jej dokonania, co naruszało odpowiednio art. 21 ust. 1 pkt 4 oraz art. 22 ust. 3 UoR;
- na 1 dowodzie na kwotę 5.329,94 zł, wskazany miesiąc księgowania był niezgodny z datą operacji gospodarczej. Nieprawidłowość ta nie miała wpływu na sprawozdawczość bieżącą, bowiem błędna była dekretacja przy prawidłowym księgowaniu;

⁵ Wystąpienie pokontrolne z 3.04.2008 r. po kontroli wykonania budżetu za 2007 r.

⁶ j.t. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, zwana „UoR”.

- na 1 dowodzie na kwotę 5.785,29 zł brak było dokonania akceptacji pod względem formalno-rachunkowym, poprzez złożenie odpowiedniej adnotacji przez uprawnioną osobę, a 1 dowód na kwotę 4.404,12 zł zatwierdzono do ujęcia w księgach rachunkowych (do zapłaty) bez wcześniejszego sprawdzenia go pod względem formalnym i rachunkowym, co naruszało art. 21 ust. 1 pkt 6 UoR;
- 1 dowód na kwotę 359,24 zł – opis operacji gospodarczej zamieszczony w księgach rachunkowych (rejestr zakupów) nie wynikał z nazwy operacji gospodarczej umieszczonej w dowodzie księgowym.

Ponadto w ramach doboru celowego zbadano próbę 10 dowodów źródłowych, wytypowanych w wyniku przeglądu analitycznego⁷, o łącznej wartości 8.840,80 zł, stwierdzając uchybienia w zakresie formalnym:

- w zapisie księgowym dowodu na kwotę 3.849,53 zł wystąpiła błędna data wystawienia tego dowodu, a dowodu na kwotę 480,60 zł błędna data zapisu. Nieprawidłowości te nie skutkowały błędnym miesiącem księgowania;
- w zapisie księgowym dowodu na kwotę 124,83 zł brak było opisu operacji gospodarczej, co naruszało art. 23 ust. 2 pkt 3 UoR;
- zapisy księgowe wszystkich badanych dowodów zatwierdzano po terminie sprawozdania. Sprawozdania bieżące sporządzano na podstawie nie zatwierdzonych zapisów (pozostających w buforze systemu FK).

W związku z powyższym Najwyższa Izba Kontroli wydaje opinię pozytywną w zakresie wiarygodności ksiąg rachunkowych w odniesieniu do sprawozdawczości bieżącej i rocznej oraz opinię pozytywną z zastrzeżeniami w zakresie poprawności formalnej (zgodności) dowodów/zapisów.

4. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag co do legalności i rzetelności przeprowadzenia w Komendzie uproszczonej inwentaryzacji składników majątkowych, obejmującej: środki trwałe, wartości niematerialne i prawne, środki pieniężne na rachunkach bankowych, należności i zobowiązania, rzeczowe składniki majątku poza jednostką, oraz pełnej inwentaryzacji środków pieniężnych w kasie, papierów wartościowych i druków ścisłego zarachowania oraz obcych składników majątkowych w drodze spisu z natury.

5. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje rzetelność i prawidłowość rocznych sprawozdań: Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych, Rb-27 z wykonania

⁷ Przegląd 8.066 zapisów dziennika i 737 zapisów rejestru zakupów wykazał 248 zapisów wskazujących na prawdopodobieństwo wystąpienia nieprawidłowości w badanym w zakresie, w tym 206 zapisów dotyczących dokumentów kasowych, które nie podlegają księgowaniu na kontach rozrachunkowych /konto101/.

dochodów budżetowych, Rb-28 z wykonania wydatków budżetowych, Rb-Z o stanie zobowiązań, Rb-N o stanie należności oraz Rb-28 Programy z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE. Zostały one prawidłowo sporządzone pod względem formalno-rachunkowym i w sposób rzetelny informowały o wykonanych dochodach i wydatkach.

Przedstawiając Panu Komendantowi powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie skutecznych działań w celu dostosowania systemu finansowo-księgowego do wymogów ustawy o rachunkowości oraz prowadzenia ewidencji księgowej zgodnie z ww. ustawą.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Komendanta w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury w Zielonej Górze umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Otrzymują:

1. Adresat
2. aa